Lietas Nr. C33215115
Lietas arhīva Nr. C-2151-15/10

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2015.gada 31.martā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese I.Siliņeviča,

rakstveida procesā Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja civillietu **/pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu

**konstatēja:**

2015.gada 21.janvārī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk arī - prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja norāda, ka ar /pers. B/ (tālāk tekstā arī atbildētāju) kopdzīves laikā ir dzimuši divi bērni - /pers. C/ un /pers.D/. Jau kopš 2004. gada rudens dzīvo atsevišķi. Atbildētājs ir bērnu tēvs, kurš uzturlīdzekļus nemaksā vispār, nesniedz nekāda veida palīdzību vai atbalstu un par bērniem neliekas ne zinis. Bērni atrodas viņas ikdienas apgādībā un viņiem nodrošina visu nepieciešamo. Pienākums uzturēt bērnus gulstas gan uz māti, gan uz tēvu. Atbildētājs ir darbaspējīgs vīrietis, kuram ir iespēja gūt ienākumus. Bērni atrodas viņas ikdienas aizgādībā un rūpējas par visu ikdienā nepieciešamo. Nav informācijas ne par atbildētāja darba vietu, ne par viņa ienākumiem. Nav iespējams arī šo informāciju iegūt, jo ar atbildētāju nekontaktējas. Bērniem ir arī tēvs - /pers. B/ - kuram arī būtu jāpiedalās savu bērnu uzturēšanā un jādod uzturlīdzekļi saviem bērniem, kaut likumā noteiktā minimālā apmērā. Diemžēl viņš to nedara. 2005. gadā griezās Limbažu rajona tiesā ar pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu, tiesa piedzina uzturlīdzekļus LVL 35, - mēnesī katram bērnam (konta izdrukas tiek pievienotas pielikumā) t.i. mazākā apmērā kā valstī noteiktais minimālais apmērs. Minēto summu bērnu tēva vietā maksā Uzturlīdzekļu garantijas fonds (tālāk tekstā arī Fonds). 2011. gada novembrī saņemu vēstuli no Fonda (vēstule tiek pievienota pielikumā) un saistībā ar to ceļ šo prasību. Ar Limbažu rajona tiesas 2005. gada 6. aprīļa tiesas spriedumu, kas stājas spēkā 2005.gada 27. aprīlī, tika piedzīti no /pers. B/ uzturlīdzekļi 35 LVL apmērā katram bērnam (attiecīgi kopā - EUR 99,90.), kas ir zem Ministru kabineta noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra. Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka katra vecāka pienākums ir nodrošināt saviem bērniem likumā noteiktos minimālos uzturlīdzekļus neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa un pamatojoties uz CL 177.un 179.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildēja uzturlīdzekļus 2013.gada 15.janvāra MK noteikumos Nr. 37 noteiktajā minimālā apmērā, bērnu /pers. C/ un /pers.D/uzturam. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Civillikuma 177. un 179.pants Latvijas Republikas Civilprocesa likuma 1.pants, 43.panta 1.daļa 3.punkts, 93.pants, 128.-130.p., 250.$^{19}$- 250.$^{20}$ p. 2013.gada 15.janvāra MK noteikumi Nr.3 lūdz grozīt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. B/, p.k./personas kods/ uzturlīdzekļus /pers. A/, p.k. /personas kods/ labā, meitas /pers. C/, p.k. /personas kods/ uzturēšanai un aprūpei 108 eiro apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30/% apmērā no minimālās algas valstī - atbilstoši MK noteikumos Nr.37 noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža tiesā līdz laikam, kad /pers. C/ sasniegs pilngadību; piedzīt no /pers. B/, p.lc./personas kods/ uzturlīdzekļus /pers. A/, p.k. /personas kods/ labā, dēla /pers. D/, p.k. /personas kods/ uzturēšanai un aprūpei 108 eiro apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30/% apmērā no minimālās algas valstī - atbilstoši MK noteikumos Nr.37 noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža tiesā līdz laikam, kad /pers. D/ sasniegs pilngadību. Sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējoši, visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus piedzīt no atbildētāja.

2015.gada 22.janvārī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Pēc prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis, iebildumus nav cēlis, lūgumus nav pieteicis, visi atbildētājam sūtītie dokumenti atgriezti tiesai, - pēc uzaicinājuma tos saņemt pastā atbildētājs nav ieradies.

Civilprocesa likuma 56.$^{1}$ panta otrā daļa nosaka, ka *tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.*

Savukārt, Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteikts, *ka fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Tātad, no iepriekš minētā, secināms, ka dokumenti atbildētājam ir izsniegti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250$^{25}$.panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2015.gada 2.martā pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2015.gada 31.martā.

Pie minētā atzīstams, ka pusēm ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka /datums/dzimušās /pers. C/ un /datums/dzimušā /pers. D/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/ *(lietas lapa 9, 10).*

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka *bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).*

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" ar grozījumiem, kas spēkā stājās 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015. gada 01. janvāra sastāda 360 *euro*.

Minētais tiesiskais regulējums uzliek par pienākumu katrai personai, tai skaitā trūcīgai, maznodrošinātai vai maksātnespējīgai sniegt savam bērnam valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas bērna vecākam jānodrošina savam bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai uz prasības celšanas brīdi sastādīja 108 *euro* mēnesī.

Pastāvot apstāklim, ka prasītājs lūdz piedzīt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmēra, tiesa uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu saskaņā ar Civillikuma 177. un 179.pantu.

Tāpat ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērnu vecumu, tiesa atzīst, ka prasītājas maza apmēra prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami uzturlīdzekļi bērnu uzturam.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Uzturlīdzekļu prasījums ir uz nākotni vērsts prasījums, tādējādi uzturlīdzekļu piedziņa tiek noteikta no prasības iesniegšanas brīža tiesā - tas ir, 2015.gada 21.janvāra.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem *spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.*

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērna uzturēšanai.*

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, *ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, *ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.*

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, un 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu valsts nodeva par celto prasību maksājama 268,68 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētājas valsts labā piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 268,68 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz lietas izskatīšanas dienu sastāda 5,72 *euro* apmērā *(lietas lapa 2).*

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43, 193., 250.$^{25}$- 250.$^{27}$ pantu, tiesa

**nosprieda :**

**prasību apmierināt.**

**Piedzīt** no /pers. B/, *personas kods /personas kods/,* par labu /pers. A/, *personas kods /personas kods/,* uzturlīdzekļus /pers. C/, *personas kods /personas kods/*, uzturam sākot no 2015.gada 21.janvāra līdz bērna pilngadībai katru mēnesi 108 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

**Piedzīt** no /pers. B/, *personas kods /personas kods/,* par labu /pers. A/, *personas kods /personas kods/,* uzturlīdzekļus /pers. D/, *personas kods /personas kods/*, uzturam sākot no 2015.gada 21.janvāra līdz bērna pilngadībai katru mēnesi 108 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

**Atsaukt** izpildu rakstu, kas izsniegts sakarā ar Limbažu rajona tiesas 2005.gada 6.aprīļa spriedumu lietā C21013705 par uzturlīdzekļu piedziņu.

**Piedzīt** no /pers. B/, *personas kods /personas kods/*, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 268,68 *euro*.

Valsts nodeva iemaksājama- Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 31.marta spriedumu civillietā Nr.C33215115.

**Piedzīt** no /pers. B/, *personas kods /personas kods/*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,72 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami- Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2015.gada 31.marta spriedumu civillietā Nr. C33215115.

Noteikt atbildētājam termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu- 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, **maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.**

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese